

De meesterspion

Van Camilla Grebe & Paul Leander-Engström
verscheen eveneens bij Ambo | Anthos uitgevers

De poppenspeler. Moskou Noir 1

De handelaar. Moskou Noir 2

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo | Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Camilla Grebe &
Paul Leander-Engström

De meesterspion

MOSKOU NOIR 3

Vertaald uit het Zweeds
door Marika Otte

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 414 2392 4

© 2016 Camilla Grebe & Paul Leander-Engström

First published by Massolit Förlag, Sweden.

Published by arrangement with Nordin Agency, Sweden

© 2018 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Marika Otte

Oorspronkelijke titel *Den sovande spionen*

Oorspronkelijke uitgever Massolit Förlag

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Paul Gooney | Arcangel Images

Foto auteur © Lars Trangius

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Boven alle bergtoppen
Is rust,
In alle boomkruinen
Merk je
Nauwelijks een zucht;
De vogeltjes zwijgen in het bos.
Wacht maar, weldra
Rust jij ook.

Johann Wolfgang von Goethe (1780)

Voor Margaux, Ia, Björn, Kim en Daniel

Dit verhaal is deels geïnspireerd op ware gebeurtenissen die naar het Zweden van 2014 zijn verplaatst.

Lennart, Moskou, 1983

Hun lach galmde door het buitenproportioneel grote trappenhuis. Ze strompelden onvast naar beneden, in de richting van de bijtende kou die door de enorme deuren naar binnen trok. Lennart Bogsjö, die de leuning stevig vasthield, kon Volodja nog nét vastpakken toen die met de halflege fles in zijn hand op het punt stond een salto mortale te maken. Volodja wilde absoluut geen afstand doen van het laatste beetje Franse cognac die Lennart bij de *Berjozka* gekocht had – de winkel waar de Russische roebel niet geaccepteerd werd en de gewone Rus niet heen durfde, en niet eens binnengelaten werd.

Ze waren met zijn vijven: Lennart zelf en de vier Russen die hij ruim een jaar lang had opgeleid. Lennart rook de enigszins zoete lucht van de vochtige wollen kleding van zijn collega's vermengd met de scherpere geur van hun stijlvolle bontmutsen. Hij had zich vaak afgevraagd hoe die mutsen zo mooi konden zijn terwijl de rest van hun kleding duidelijk verraadde dat een ambtenaar niet meer dan het equivalent van tweehonderd kronen per maand verdiende.

De portier van het ministerie van Financiën keek hen met een jaloerse blik na. Hij was die avond een paar keer boven gaan klagen, had loze dreigementen geuit en in het Abchazisch gevloekt, maar uiteindelijk had hij ze met rust gelaten toen hij naast het pakje Marlboro dat Lennart hem in de zak had gestopt ook nog twee Heinekens had gekregen. Het was een typisch afdelingsfeestje geweest, maar deze keer moesten ze het wereldrecord sentimentaliteit verbroken hebben vanwege alle wodka die erdoorheen was gegaan, wellicht omdat Lennart binnenkort met de hoofdprijs – Valentina – terug zou keren naar Zweden.

Lennart was door het Zweedse ministerie van Financiën uitgeleend

om de *homo sovjeticus* in financiële beleidsvoering op te leiden. Een gebaar van goodwill, absoluut, en waarschijnlijk verspilde moeite, aangezien de Sovjet-Unie nooit een markteconomie zou gaan instellen. Feit was echter wel dat hij in de maatschappij veel ontspruitende eilandjes van kapitalisme had gezien, en hij hoopte dat zijn collega's nu geleerd hadden hoe ze die konden cultiveren en verder konden ontwikkelen.

Het enthousiasme over het eten en de drank die Lennart had meegebracht naar de Franse avond was groot geweest en zijn collega's hadden hun uiterste best gedaan alles door hun spijsverteringssysteem te krijgen. Volodja, die naar augurk, ui en ontdooide slakken met knoflook rook, had een mooie speech gehouden – over vriendschap, blijvende vrede tussen de Sovjet-Unie en Zweden en Lennarts liefde voor Valentina, de vrouw die ooit door hem aan Lennart was voorgesteld. Zoals gebruikelijk wisselden ze het schoolengels van zijn collega's af met het belabberde Russisch van Lennart, dat hij graag sprak.

Nu waren ze op weg naar Volodja's flat in de Armjanskijstraat. Naar zijn keuken, om precies te zijn. Daar zouden ze, luisterend naar de weemoedige liederen van Vladimir Vysotski, bij het open raam dat op de binnenplaats uitkeek, staan roken totdat de baboesjka om zes uur 's ochtends opdook om sneeuw te ruimen. Het oprechte en pretentie-loze van het huis van Volodja én van hun contact sprak Lennart aan.

'De auto staat achter het ministerie,' zei Volodja met dubbele tong, zonder te proberen minder dronken te klinken dan hij was.

Ze liepen voorovergebogen vanwege de noorderwind, die Lennart het gevoel gaf dat Moskou vlak aan de Barentszee lag.

Artjom gleed uit en kwam in een berg sneeuw terecht waaruit hij niet meer kon opstaan – maar hij had dan ook minstens twee, misschien wel drie flessen Mouton Cadet achter de kiezen.

Vanbinnen jubelde Lennart als hij dacht aan Valentina en het leven dat hun in Zweden wachtte. Volodja had met Valentina bij Gosplan gewerkt en had Lennart voorgesteld haar mee te vragen naar een receptie die door Volvo was georganiseerd. Na afloop was iedereen naar een restaurant op de Arbat gegaan. Daar was een pianist geweest die op verzoek nummers speelde voor een paar roebel. Plotseling was Valentina, die in eerste instantie ontoegankelijk had geleken, opgestaan en had gevraagd om de piano te mogen gebruiken. Haar opvoering had Lennart letterlijk

naar adem doen happen. De anderen wisten dat ze een klassieke-piano-opleiding had gehad en al sinds haar vierde speelde. Toen ze terug was en weer aan tafel zat, was ze opeens een stuk zelfverzekerder geweest. Hij was op slag verliefd geworden op die intelligente, bijna ziekelijk getalenteerde jonge vrouw.

En nu was ze de zijne.

Ze hadden zich een maand geleden verloofd op de Leninberg, zoals elk ander Russisch paar.

De *Zjigoeli*, die 'Lada' werd genoemd als hij geëxporteerd werd, was ondergesneeuwd en ingesloten achter een berg geruimde sneeuw. Maar Volodja's beroemde eierpunch van Armeense cognac lonkte, en een paar minuten later hadden ze het autootje bevrijd.

'Jij zit voorin,' mompelde Volodja tegen Lennart en hij legde zijn hoofd op het stuur alsof hij van plan was te gaan slapen.

'Kun je wel rijden?'

Lennart was eerder in zo'n situatie geweest en in het begin had de Zweed in hem gezegd dat het verkeerd was om met beschonken chauffeurs mee te rijden. Langzamerhand had hij echter begrepen dat hij met die houding in Moskou te voet zou moeten gaan.

'Njet problem!'

'Wij willen alcohol!' riepen de mannen die opeengepakt op de achterbank zaten.

Volodja tilde zijn hoofd op, pakte krampachtig het stuur vast en glibberde de weg op. Direct besloegen de ramen. Lennart draaide zijn raampje omlaag, hoewel de ijzige wind recht in zijn gezicht blies. Hij trok zijn populaire skimuts, die hij tijdens zijn verblijf in Moskou een heleboel keer aan geïnteresseerden had kunnen verkopen, verder over zijn oren. Volodja koos de kleine straatjes achter de Arbat, waarschijnlijk om de verkeerspolitie te mijden of omdat hij verdwaald was.

'Ik moet overgeven!'

Volodja reed met een scherpe draai de stoep op, sprong uit de auto en liet het portier openstaan.

Hoewel de motor draaide, koelde het in de auto snel af. Lennart wierp een blik op de achterbank. Artjom sliep en de twee andere mannen keken hem apathisch aan. Lennart stapte uit en liep naar Volodja, die wit was weggetrokken.

‘Ga naast me zitten,’ zei hij, terwijl hij zelf op de bestuurdersplek neerplofte. Hij had nog nooit een Zjigoeli bestuurd en kon zich maar één voorval herinneren waarbij hij in aangeschoten toestand had gereden. De bijtende kou had de roes echter verdrongen en hij voelde zich opvallend helder in zijn hoofd. Hij wist precies hoe ze bij Volodja’s huis moesten komen en besloot ze daar af te zetten en daarna zelf naar huis te rijden.

Voor deze keer was het mooi geweest.

Het was weer gaan sneeuwen en het zicht was nog slechter. Lennart keek op zijn horloge: vijf voor twaalf. Valentina, die nog altijd bij haar ouders woonde als ze niet bij hem was, zou misschien nog wakker zijn als hij aanbelde.

Toen hij achteruitreed, slipte de auto. De motor klonk alsof hij het nauwelijks aankon vijf grote kerels naar huis te brengen. Bovendien was niemand in de positie om hem te helpen als de auto niet loskwam. Hij zag geen mens tussen de ver uit elkaar gelegen gebouwen in de omgeving achter de Arbat.

Maar toen kregen de banden grip en kwam hij weer op de weg terecht. Hij zette de auto in de eerste versnelling en ging rijden. Hij vroeg zich af of Russen winterbanden gebruikten; hij had nooit een aanleiding gehad om dat uit te zoeken, maar te oordelen naar de grip in de bochten had Volodja’s auto ze in elk geval niet. Slecht zicht, belabberde weg, versleten banden en vijf dronkaards, van wie een achter het stuur. Hij moest onbewust glimlachen.

Lennart reed langzaam. Het was niet ver meer naar de Boulevardring, waar hij sneeuwschuivers vaak zout had zien strooien. Even verderop zag hij een donkere gestalte naast het trottoir lopen. Toen hij langzaam dichterbij kwam, zag hij dat de vormeloze persoon wat onvast liep, maar hij bedacht dat dat niet zo raar was. Op dit tijdstip was de halve stad dronken.

De gestalte zette een stap naar links, het trottoir op. Lennart bleef de persoon een beetje nerveus in de gaten houden. Wat zijn leeftijd was of zelfs of het een man of een vrouw was, was hem nog niet duidelijk.

De auto was bijna ter hoogte van de voetganger op het trottoir toen Lennart een harde klap hoorde en de volledige voorruit in één keer door iets donkers werd bedekt.

Volodja schoot overeind en zocht met zijn armen steun tegen het dashboardkastje. De donkere bundel rolde van de gebarsten voorruit af, en langzaam gleed de auto door tot hij stilstond.

Wat was dát in godsnaam?

Lennart wist alleen dat het van links gekomen was en dat hij niets had gezien omdat hij de persoon aan de rechterkant in de gaten gehouden had. Hij keek om zich heen.

Volodja herhaalde steeds hetzelfde woord: *chort* – shit. Hij had zijn gordel om.

Lennart bedacht dat hij hem die nog nooit eerder had zien gebruiken.

In de achteruitkijkspiegel zag hij zwaailichten naderen, die achter hen stilhielden. Zijn gedachten sloegen op hol zonder dat hij er iets aan kon doen, en plotseling kreeg hij het gevoel dat zijn toekomstige leven voorbij was. Hoe had hij zo dom kunnen zijn? Hij, die alles had, zelfs Valentina.

Lennart wist niet precies hoelang hij in de cel had gezeten waar ze hem naartoe vervoerd hadden in een minibusje dat rook alsof het voor die-renttransporten werd gebruikt. Ze hadden zijn horloge, riem en andere bezittingen afgenomen voordat ze hem hierheen hadden gebracht. Hoelang het ook al duurde dat hij daar zat, hij had zich voorgenomen geen verzet te bieden. Hij zou niet meer in zijn cel ijsberen om de kou op afstand en zijn voeten in leven te houden – die had hij toch niet meer nodig nu alles voorbij was. Het enige wat hij wilde, was dat de angst verdween en dat hij mocht slapen, al was het maar voor even.

Hij zakte in elkaar en leunde met zijn rug en hoofd tegen de smerige witte tegelmuur van de cel. Zijn gedachten dwaalden af; de ijzige betonnen vloer, de geur van braaksel, urine en Sovjetmisère verdwenen.

Het knarsende geluid van de traliedeuren wekte hem uit zijn sluimering en bracht hem op onbarmhartige wijze terug naar een politiebureau ergens in het noorden van Moskou. Twee mannen van de *militsia*, zoals de politie genoemd werd, gebaarden hem mee te komen.

Ze keken hoe hij overeind probeerde te komen terwijl zijn slapende benen hem niet echt wilden dragen. Een van de mannen liep voor hem, de andere achter hem, maar ze behandelden hem niet alsof hij gevaarlijk was. Het leek eerder of het ze helemaal niets kon schelen.

Hij werd in een kamer met een getralied raam geleid en ving door de ruit een glimp van de grijszwarte Moskouse nacht op.

Het moest vroeg in de ochtend zijn.

De kamer was ingericht met een wankele tafel en twee stoelen. Aan de ene kant zat een man met een ster op zijn epauletten. Lennart ging onzeker bij de andere stoel staan, waarvan de rugleuning met dikke lagen versleten ducttape was gerepareerd.

‘Ga zitten, *Gospodin* Bogsjö!’

Lennart deed wat hem gezegd werd en keek naar de man, die een roodblonde snor en een groezelige teint had, zoals de sneeuw die de Moskouse avenues bedekte.

‘Ik ben majoor van politie en ik ben verantwoordelijk voor uw zaak.’

Lennart keek de man aan en hoopte uitleg te krijgen van wat hem wachtte.

De majoor schoof een formulier over de tafel. Hij had geel-zwarte nicotinevingers.

‘Een bekentenis die u moet ondertekenen.’

Lennart keek de majoor vragend aan.

‘Waarin u bekent dat u onder invloed van alcohol een Sovjetburger heeft aangerezen en ernstig verwond, misschien zelfs gedood.’

Lennart dacht koortsachtig na. Wat zouden zijn Russische collega’s in zijn plaats doen? Ze zouden een hooggeplaatste persoon bellen en om hulp vragen, en als ze zo iemand niet kenden, zouden ze het met smeergeld proberen. Kende hij een Russische hoge pief? Nee, degene met de hoogste rang was chef de bureau op het ministerie van Financiën en zou het niet bepaald op prijs stellen hierbij betrokken te worden. Kon hij met smeergeld uit deze situatie komen? Die gedachte verwierp hij. Het misdrijf was te ernstig en er waren te veel getuigen. Een reeks gebeurtenissen, waarvan elk voorval op zich ongevaarlijk en hanteerbaar had geleken – zelfs de aanrijding –, bedreigde nu zijn volledige bestaan. Alles waar hij voor gewerkt had, was tenietgedaan. Zijn carrière op het Zweedse ministerie van Financiën, een vliegende start voor een achten-twintigjarige. Hij dacht aan alle jaren dat hij met zijn studie en zijn bijbaantjes had geworsteld om uit het tweekamerappartement in Blackeberg te kunnen komen. Aan het feit dat hij de trots van zijn moeder en het voorbeeld van zijn jongere broer geworden was. En hij dacht natuur-

lijk aan Valentina, de liefde van zijn leven. Verdomme! Hij zou het wel uit willen schreeuwen.

Hij was een grote idioot.

Nu was alles voorbij.

Het was slechts een kwestie van tijd voor iedereen erachter zou komen wat er was gebeurd. Zijn collega's thuis. De burens, die zijn moeder nu niet meer zouden feliciteren met het feit dat haar zoon aan de universiteit had gestudeerd, in het buitenland werkte en haar tegenwoordig in een nieuwe Volvo kon ophalen. Ze zouden het gaan vermijden hem ter sprake te brengen.

Zijn moeder zou zich schamen.

Zij, die zoveel opgeofferd had voor haar oudste zoon wiens vader er-
vandoor was gegaan toen Lennarts jongere broertje nog maar een baby was.

'Nou?'

Lennart begreep wel dat hij onder geen beding een document moest ondertekenen waarvan hij de inhoud niet kon overzien.

Hij moest tijd zien te winnen.

'Wat is er eigenlijk gebeurd?'

'Ik heb toch al gezegd dat u een Sovjetburger heeft aangere-
den? Ik heb geen tijd om hier met u te zitten, u moet met het volgende transport mee naar het centrale huis van bewaring. Onderteken het document!'

'Wie heb ik aangere-
den? Was het een man... of...'

De politieman wierp hem een geïrriteerde blik toe. 'Genoeg gepraat. U heeft een misdrijf begaan waarvoor minstens tien jaar gevangenis-
straf staat. Als u het nu niet ondertekent, dan zullen we dat in het centra-
le huis van bewaring moeten doen.'

Hij moest contact zien te leggen met de Zweedse ambassade in Mos-
kou, zelfs als het noodlottige consequenties voor zijn verdere carrière en
zijn leven zou hebben. Maar door dat te doen zou deze nachtmerrie op de
een of andere manier wel écht zijn, dacht Lennart, terwijl hij de paniek
in zijn borst voelde toenemen.

Er was echter geen alternatief.

'Majoor!'

Er klonk een zelfverzekerde stem bij de deur.

Met een teleurgestelde blik keek de majoor op.

Lennart draaide zich om. Een man in een onverwacht goed zittend pak kwam de kamer binnen en knikte hem bemoedigend toe.

‘Ik kan het overnemen,’ zei hij, en hij wees naar de deur.

De majoor stond met een zucht op en verliet de ruimte zonder naar Lennart te kijken.

‘U heeft vast wel dorst.’ De man wachtte zijn antwoord niet af. ‘*Serzhant! Chay prinosite!*’

Onder het getraliede raam nam de man de plaats in van de majoor. Zijn keurig nat gekamde haar glansde in de kille tl-verlichting.

Er kwam een jonge politieman binnen, die twee glazen dampende thee en een schaalje biscuitjes voor hen neerzette. De man gebaarde hem toe te tasten. Lennart knikte dankbaar; het laatste wat hij binnengekregen had, was Franse cognac. Als hij daaraan dacht, kwam de miselijkheid in golven naar boven.

‘We hebben de uitslag van uw bloedtest,’ zei de man, en hij zag er bezorgd uit.

Hij ging verder: ‘U had anderhalve promille in uw bloed. Zoals de majoor vast wel uitgelegd heeft, is uw situatie uitermate... ernstig.’

Lennart beheerste zich en voelde op de een of andere manier aan dat de man met zijn donkere haar in een zijscheiding en zijn markante jukbeenderen een plan had.

‘Ik kan de Zweedse ambassade bellen en ze vragen hierheen te komen.’

De man zweeg even.

‘Maar iets zegt mij dat u dat wilt voorkomen als u gehoord heeft wat ik te zeggen heb,’ ging hij verder.

Zijn lichte ogen keken Lennart strak aan.

Het was het beste om te zwijgen; het vermoeden dat er iets in zijn situatie veranderd was, was inmiddels uitgegroeid tot een verwachting, en hij wilde niets op het spel zetten. Zijn Zweedse baas, die hem gesteund had, zijn moeder, zijn broer, Valentina – ze zouden allemaal vreselijk teleurgesteld in hem zijn als bekend werd wat hij had gedaan. Uit zorg voor hen en niet uit onwil om de verantwoordelijkheid voor zijn handelen op zich te nemen, bleef hij vasthouden aan een naïeve verwachting dat dit op te lossen viel, zo’n beetje als dat je in dit land in ruil voor wat dollars boetes voor te hard rijden kon laten verdwijnen.

‘Er is een mogelijkheid,’ zei de man aarzelend. ‘De Sovjetstaat kan alle kosten van de gewonde op zich nemen, en in geval van zijn dood voor de nabestaanden zorgen. In verband daarmee kan een officier van justitie er volgens het Russische strafrecht van afzien een vooronderzoek te starten, op voorwaarde dat dat het land ten goede komt.’

Het klonk zo aanlokkelijk dat Lennart bijna begon te huilen.

‘En zodoende zouden de Zweedse autoriteiten niet over het gebeurde geïnformeerd hoeven worden,’ ging de man verder en hij haalde een sigaret tevoorschijn. ‘En, moet ik erbij zeggen, ik zou ervoor kunnen zorgen dat ons ministerie van Buitenlandse Zaken niet dwarsligt als uw verloofde met u mee wil naar Zweden.’

Hij liet zijn woorden bezinken en gaf Lennart een paar seconden om te genieten van de gedachte gewoon verder te kunnen gaan. Zijn leven te leven zoals hij van plan was geweest.

Vervolgens stak hij zijn sigaret aan.

‘Er is iets wat u voor mij kunt doen,’ zei hij en hij hield Lennart het pakje sigaretten voor.

Lennart verstijfde. Ondanks zijn vermoeidheid wist hij bijna zeker dat het Zweedse en geen Russische woorden waren die hij zojuist had gehoord, maar dan wel met de typisch Russische woordvolgorde.

Hij luisterde aandachtig toen de man het uitlegde.

Natuurlijk, dacht Lennart toen de man in het goed zittende pak was vertrokken.

Natuurlijk. In Rusland heeft alles een prijs.

Tom, Karlavägen, Stockholm-Centrum, januari 2014

Tom Blixen nam zijn laatste slok wijn, zette het glas voorzichtig op tafel en keek Rebecka aan.

De uitdrukking op haar gezicht was opvallend weemoedig, alsof ze net een treurige film gezien hadden in plaats van thuis in hun appartement gedineerd te hebben.

‘Wat?’ vroeg hij.

Rebecka schudde haar hoofd.

‘Het is gewoon... Schat. Dank je! Ölandse aardappelknoedels en wijn. Ik ben gek op aardappelknoedels. Ik zou niet weten wanneer ik die voor het laatst gegeten heb. Toen ik klein was maakte mijn oma ze altijd voor me.’

‘Weet ik. Dat vertelde je al.’

Ze keek weg, naar buiten, de pikdonkere winternacht in. Haar bleke vingers tastten langs de rand van haar bord, leken te kijken of het beschadigd of misschien wel gebarsten was. Toen ze hem ten slotte aankeek stonden haar ogen vol tranen en zat ze te fronsen alsof ze een ingewikkeld wiskundig probleem probeerde op te lossen. Een pluk van haar krullende rode haar was uit haar paardenstaart gegleden en hing nu in haar gezicht.

‘We aten het ook op de dag dat mijn vader overleed,’ zei ze.

‘Dat wist ik niet.’

Met de rug van haar hand veegde Rebecka een traan van haar wang.

Tom reikte over de tafel en nam haar hand in de zijne. Die was ijskoud.

‘Denk je daar nog steeds aan?’

Langzaam schudde Rebecka haar hoofd. ‘Dat is het niet.’

‘Maar wat is er dan?’

‘Je hebt zo je best gedaan. Knoedels voor me gemaakt.’

Ze zweeg.

‘Ik heb ze niet zélf gemaakt, hoor,’ zei Tom. ‘Ze komen uit de markthall van Östermalm.’

Rebecka bleef haar hoofd schudden. Ze begon harder te huilen.

Tom stond op, liep naar haar toe, ging op de stoel naast haar zitten en legde zijn arm om haar schouders. ‘Liefje. Wat is er?’

Rebecka snikte nu zo hevig dat haar schouders schokten. ‘Je he... hebt zo je be... best gedahaaan.’

Hij drukte haar tegen zich aan. Gaf haar een kus in haar hals, niet goed wetend wat hij moest doen. Het was niets voor Rebecka om op deze manier in te storten. Ze moest ergens door van haar stuk gebracht zijn.

En dat kon echt geen portie aardappelknoedels zijn.

Rebecka was sterk. Veel mensen zouden haar waarschijnlijk hard en bot noemen en beweren dat ze ongeveer net zoveel gevoel als een blok graniet had. Maar omdat hij al zo lang met haar samenleefde, wist hij dat het niet zo simpel lag. Zo simpel lagen dingen nooit.

Rebecka had ook een breekbare kant, die ze alleen maar aan familie liet zien. Tom vond altijd dat deze twee eigenschappen haar goed definiëerden: het harde, botte, en het breekbare. Of misschien eerder het ontbreken van grijstinten, van emotionele tussenvarianten.

Hij pakte haar iets steviger vast. Schudde haar zachtjes. ‘Vertel!’

‘Ik... kan niet meer.’

Haar stem was merkwaardig zacht, kinderlijk bijna, en riep beelden op van kindertijd en glimlachende televisie-omroepsters.

‘Hoe bedoel je “kan niet meer”?’

Ze keek om zich heen in de kamer. Toen haar blik de zijne ontmoette, ging ze verder: ‘Dit. Wij.’

‘Wij?’

Rebecka pakte haar servet en snoot haar neus. Draaide zich vervolgens weer naar hem toe. Haar oogleden waren opgezet en haar neus was rood, maar haar stem was nu plotseling de oude: zakelijk, hard – de stem die collega’s ontsloeg of leveranciers op hun nummer zette.

Al het zachte en breekbare was als sneeuw voor de zon verdwenen.

Ze keek hem recht in de ogen en knipperde een paar keer voor ze antwoord gaf. 'Jij en ik. Ik wil niet meer.'

Een kil gevoel in zijn middenrif, een snel opkomende maar ook weer wegtrekkende misselijkheid. Het geluid van een toeterende auto op straat. Een paar herinneringen die langsvlogen, als rondvliegend roet van een open vuur: Rebecka's slapende lichaam dicht tegen hem aan in het donker. De uitdrukking op haar gezicht toen hij haar de hanger gaf die van zijn grootmoeder was geweest. De besluitvaardigheid in haar blik als ze op het punt stond een van haar bestuursvergaderingen in te gaan.

Jij en ik. Ik wil niet meer.

De boodschap begon tot hem door te dringen.

Rebecka wilde hem verlaten. Na een strijd van tien jaar om één werkend geheel van hun twee gebroken gezinnen te maken, wilde ze niet meer.

Tot zijn verbazing voelde hij geen woede. Hij was vooral geschokt en verdrietig om als verliezer uit een strijd te komen die hij van plan was geweest te winnen. Hij hield van Rebecka, maar ze hadden zeker hun problemen gehad.

Sinds ze Moskou verlaten hadden was hun bestaan één lang gevecht geweest. De uitzondering was het korte intermezzo in Londen, wittebroodsweken waarin ze allemaal genoten van de charme van het nieuwe. Maar de financiële crisis was hardnekkiger en moeilijker geweest dan ze gedacht hadden. En de topbaan waar Rebecka op had gehoopt verdween net zo snel als bankiers wanneer die een rekening moeten delen. De oplossing was om weer naar Zweden te verhuizen. Daar zou Rebecka toch geen problemen hebben om een baan te vinden – dachten ze in elk geval.

De drie dochters van Rebecka, de 'A-kinderen' zoals ze hen graag noemde – Anastasia, Alexia en Alexandra –, hadden zich snel aan de Zweedse situatie aangepast en niet eens geprotesteerd toen Rebecka besloot ze een voor een naar een internaat te sturen. Maar Ksenia, de dochter van Tom, die nooit eerder buiten Rusland had gewoond, begreep niets van haar nieuwe vaderland. Hoewel ze vloeiend Zweeds sprak voelde ze zich een vreemde, had ze weinig vrienden en bracht ze het grootste gedeelte van haar tijd op haar kamer door. Ksenia naar een internaat stu-